

zaterdag 16 juni

Het Verdronken land van Saeftinghe

Voor 1570 was de Heerlijkheid Saeftinghe zeer vruchtbare poldergrond. Het was op de zee gewonnen door bedijkingen. De belangrijkste bestaansvormen waren landbouw en het zogenaamde moernerren. Dat was het winnen van turf, die in de ondergrond zeer veel voorkwam. Deze turf werd als brandstof gebruikt en er werd zout uit gewonnen.

Er lagen 4 dorpjes in de heerlijkheid nl. Saeftinghe, Namen, St Laureins en Casuwele. Bij het dorp Saeftinghe was er nog een kasteel gelegen. Tijdens de Allerheiligenvloed van het jaar 1570 liep het grootste deel onder water. Vier jaar later sloeg de zee toe en reikte het "verdronken land" tot Beveren, Verrebroek en St-Gilles. Het dorp Saeftinghe en nog enkele andere stukken bleven behouden. In die tijd werd de 80-jarige oorlog gevoerd tussen Spanje en de Nederlanden. In 1584 staken de soldaten van de Nederlanden de laatst intact gebleven dijken door, waardoor de totale vernietiging van de heerlijkheid en een deel van noord-oost Waasland een feit werd.

Daarna is men opnieuw begonnen met bedijken. De laatste polder die bedijkt is, is de hertogin Hedwige-polder, voltooid in 1907. wat nu nog over is, is een oppervlakte van ongeveer 3500 hectaren, bestaande uit schorren (= begroeiing) en slikken. Het gebied is doorsneden met honderden grote en kleine geulen. De 3 hoofdgeulen zijn het Speelmansgat, de IJskelder en het Hondegat, welke zich naar de dijk toe steeds meer vertakken, tot ze uiteindelijk doodlopen. Twee-maal in de 25 uur lopen de geulen helemaal vol. Bij springtij en storm komt de begroeiing onder water. Het water stijgt met meer dan een meter per uur. Het Verdronken Land is het grootste brakwatergebied van West-Europa. Het water is ongeveer half zo zout als zeewater. Het gebied is in z'n geheel natuurreservaat. Het is niet alleen belangrijk als broedgebied, maar ook als overwinterings- en rustgebied. Het aantal vogels dat hier overwintert loopt in de tienduizenden. Om enkele watergasten te noemen: de wilde ganzen, waarvan de kol- en grauwe gans de belangrijkste zijn, ze zijn soms met meer dan 40.000 exemplaren. De smient, een kleine eendensoort tot 60.000 ex en de pijlstaarteend tot 10.000 ex. En dan nog vele andere eendensoorten, steltlopers, waadvogels en andere vogelsoorten, zelfs de zeer zeldzame zeearend en de grauwe kiekendief. In de broedtijd vindt men er duizenden nesten Deze zijn onder andere van de kokmeeuw en zilvermeeuw, maar ook van de visdief, kluut, tureluur en vele ander soorten, waarvan de waaiersaartrietzanger, blauwborst en grauwe gans wel de uitzonderlijkste zijn. In de loop der jaren heeft men er meer dan 200 verschillende vogelsoorten waargenomen !

De flora is geheel aangepast aan het brakke water. In de lage kommen, die bijna elk getij overstroomd, treft men het engels slijkgras, zeekraal en riet aan. Het engels slijkgras is in de twintiger jaren ingevoerd uit Engeland, om de landaanwinning te bevorderen. Door zijn stengeldichtheid blijft het slib, dat in het water zweeft, in de plant hangen, waardoor er een snelle ophoping plaatsvindt.

In de hogere kommen groeit vooral schorrezoutgras, kweldergras zeebies en zeeaster. Op hoger gelegen oeverwallen overheersen strandkweek, spiesblad en zoutmelde. Terwijl op het allerhoogste gedeelte runderen en melkkruid de grens aangeven tot waar de zilte invloed zich uitstrekt. In het totaal treft men ongeveer 40 verschillende plantensoorten aan. Om de verruiging van de begroeiing tegen te gaan worden de schorre beweid met runderen. Door deze beweiding krijgen niet alleen andere plantensoorten een kans, maar ontstaan er ook geschikte broedbiotopen voor weidevogels als tureluur, grutto en kievit.

In de winter vinden duizenden ganzen en eenden voedsel en rust in deze weiden. Er bevindt zich ook 1 buitendijks gelegen schaapskooi in dit gebied.

Vanwege het gevaar, met name de zeer sterke getijdenstroom, het verraderlijke drijfzand, de modder en de grote kans op verdwalen, is het betreden van het gebied enkel toegestaan onder begeleiding.

Het Zeeuwse Landschap